

УДК 338:336

С. М. Халатур,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи, Дніпропетровський
державний аграрно-економічний університет
М. Г. Пістунова,
магістрант, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

ФІНАНСОВО КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ АКТИВІВ БАНКУ

S. Khalatur,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Finance and Banking Department,
Dnipro State Agrarian and Economic University
M. Pistunova,
Dnipro State Agrarian and Economic University

MANAGEMENT OF THE BANK'S ASSETS STRUCTURE

Метою статті є обґрунтування теоретичних аспектів сутності процесу управління структурою активів, визначення напрямів вдосконалення структури активів комерційного банку. В статті розглядається сутність процесу управління структурою активів банку, досліджуються основні цілі цього процесу. Обґрунтовується роль управління активами в забезпеченні фінансової стабільності банку.

The purpose of the article is to justify the theoretical aspects of the essence of the process of managing the structure of assets, determine the directions for improving the structure of the assets of a commercial bank. The essence of the process of managing the structure of the bank's assets is examined in the article, the main goals of this process are investigated. The role of asset management in ensuring financial stability of the bank is substantiated.

Ключові слова: активи банку, комерційний банк, управління, фінансова стабільність.
Key words: bank assets, commercial bank, management, financial stability.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В усьому світі ефективність використання активів розглядається як один з найважливіших чинників підвищення стабільності, надійності, ліквідності та прибутковості діяльності банку. Кризові явища в економіці України та банківській системі, а також необхідність забезпечення стабільного функціонування банківських установ призводить до того, що найбільш тривалою і важливою стадією аналізу діяльності банку повинна бути перевірка та аналіз активів банку, ефективне управління їх структурою, ризиками, що пов'язані із ними. Це пояснюється тим, що якість активів в значній мірі обумовлює ліквідність та платоспроможність банку і в кінцевому рахунку його надійність. Функціонування в банку інтегрованого управління активами потребує створення відповідної системи методів та інструментів, що забезпечать виконання поставлених завдань та прибуткової діяльності, оскільки саме вона є метою діяльності банку як комерційної установи.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання управління банківськими активами розглянуті в роботах таких дослідників, як І.В. Ларіонова,

О.Н. Колодієв, І.Н. Чмутова, Ю.С. Прозорова, І.О. Губарева, Л.О. Примостка та інші. На думку О.Н. Колодієва, для досягнення ефективної банківської політики необхідно повною мірою збалансувати темпи зростання активів і капіталу [1, с. 172]. Однією з головних проблем, з якою стикаються невеликі банківські установи, на думку фінансового аналітика Ю.С. Прозорова [2, с. 55], є проблема неможливості задоволення попиту великих позичальників внаслідок недостатності фінансових ресурсів. Управління активами банку, на думку І.В. Сало, є одна з основних складових, яка безпосередньо впливає на ефективність роботи банківської установи та її здатності виживати в конкурентному середовищі. З розвитком банківської системи це питання стало актуальним через загострення боротьби за клієнтів та ресурси [4, с. 192]. Фундаментальними з цієї проблематики є праці А.М. Герасимовича, Ж.М. Довгань, О.А. Кириченка, Р.І. Тиркало та інших. Питання формування активів, їх вдосконалення та управління ними потребують подальшого вивчення та вдосконалення. Необхідно краще дослідити процес формування оптимальної структури активів та механізм ефективного управління активами банку.

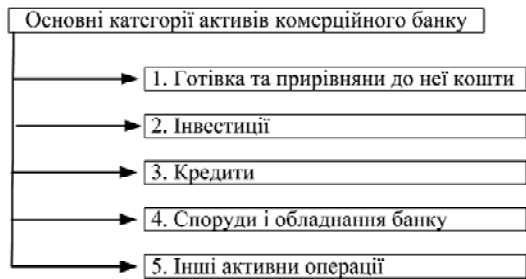

Рис. 1. Основні категорії активів банку

**ВИКЛАД
ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ**

Активами прийнято називати контрольовані організацією ресурси, використання яких в майбутньому викличе економічну вигоду. Активи комерційного банку утворюються в результаті активних операцій, тобто розміщення власних і залучених коштів з метою одержання доходу, підтримки ліквідності і забезпечення функціонування банку.

Активи комерційного банку, як і будь-які вкладення коштів, вирізняються різним рівнем ліквідності, тобто можливістю перетворення в кошти у готівковій та безготівковій формі, придатні для негайного виконання банком зобов'язань перед вкладниками й іншими кредиторами, а також швидкістю, з якою може бути проведене це перетворення.

Структурою активів банку є співвідношення різних за якістю статей активу балансу до балансового підсумку. Для того щоб визначити якість активів банку необхідно виділити доцільність структури його активів, диверсифікацію активних операцій, обсяг ризикових активів, обсяг критичних і неповноцінних активів, а також ознак мінливості активів.

Аналіз активів банку здійснюється в такій послідовності:

- вивчають динаміку зміни загальних активів, у тому числі окремих його статей (горизонтальний аналіз);
- аналізують структуру активів банку за різними класифікаційними ознаками (вертикальний аналіз);
- з'ясовують структуру активів за дохідністю, що характеризує ділову активність банку;
- аналізують структуру активів банку за ліквідністю та ризикованістю.

Для дослідження структури розміщення банківських ресурсів застосовують метод групувань. Групування активів банку здійснюють за такими ознаками:

- видами операцій;
- строками розміщення;
- ступенем ліквідності;
- ступенем ризику;
- впливом на рівень дохідності банку.

За видами операцій активи банку можна поділити на п'ять основних категорій (рис. 1).

По термінах розміщення:

а) безстрокові;

б) розміщення на термін (до запитання, до 30 днів, від 31 до 90 днів, від 91 до 180 днів, від 181 до 360 днів, від 1 року до 3 років, понад 3 років).

За ступенем ліквідності активи банку поділяються на чотири категорії (рис. 2).

За рівнем ризику активи комерційного банку поділяють на п'ять груп, для кожної з яких встановлено свій коефіцієнт можливості втрати вартості: I група — 0%; II група — 10%; III група — 20%; IV група — 50%; V група — 100%.

Залежно від того, в чієму користуванні знаходяться активи банку, тобто по суб'єктам, активи поділяються так:

- а) знаходяться в користуванні самого банку;
- б) надані у тимчасове користування іншим суб'єктам (державі, юридичним особам, фізичним особам — нерезидентам).

Важливо відзначити, що структура активів по суб'єктам показує, наскільки диверсифіковані його вкладення і в які сектори і галузі економіки банк спрямовує свої ресурси.

Якість активів полягає в тому, наскільки вони сприяють досягненню основної мети діяльності комерційного банку — його прибутковою і стабільною роботи. Факторами, що визначають якість активів банку, є:

- прибутковість активів;
  - відповідність структури активів структурі пасивів за строками;
  - ліквідність активів;
  - диверсифікація активних операцій;
  - обсяг і частка ризикових і неповноцінних активів.
- За якістю активи комерційного банку поділяють на:
- повноцінні;
  - неповноцінні.

Головна мета управління активами банку складається в найбільш ефективному розміщенні та використанні власних і залучених коштів банку для отримання найвищої прибутку.

До основних принципів банківського менеджменту при управлінні активами слід віднести такі:

- управління прибутковістю активів;
- диверсифікація активних операцій;
- підтримку раціональної структури активів;
- аналіз ризиків і створення резервів.

Неповноцінним вважається актив, який банк не може перетворити в грошові кошти за поточною балансовою вартістю після закінчення терміну сто погашення.

До неповноцінним активів належать: прострочена позичкова заборгованість; векселі та інші боргові зо-

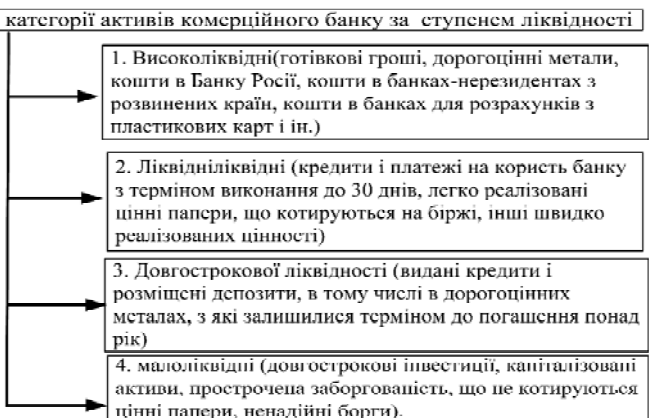

Рис. 2. Категорії активів комерційного банку за ступенем ліквідності

бов'язання, не сплачені в строк; неліквідні і знецінені цінні папери; дебіторська заборгованість терміном понад 30 днів; нереалізована нерухомість, кошти на кореспондентських рахунках в збанкрутілих банках; та ін.

Нині в банківській практиці використовуються три основних методи управління активами:

- метод загального розподілу коштів або загальний фонд коштів;
- метод розподілу активів або конверсії коштів;
- науковий метод управління активами.

Метод загального розподілу коштів (загальний фонд коштів) полягає в тому, що всі залучені кошти банку розглядаються як єдиний фонд, тобто сукупна сума банківських ресурсів. Кошти з цього фонду розподіляються в такому порядку:

- 1) поповнюються первинні резерви (готівку і кореспондентський рахунок в Банку Росії);
- 2) формуються вторинні резерви з числа короткострокових високоліквідних цінних паперів (при даному підході вторинні резерви є для банку головним засобом забезпечення ліквідності);
- 3) кошти фонду йдуть на фінансування всіх обґрунтованих заявок на отримання позик, причому портфель позик не рахується засобом забезпечення ліквідності;
- 4) після задоволення всіх заявок на позики, що залишилися кошти спрямовуються па купівлю ланцюгових паперів, насамперед державних, які є джерелом доходів і, крім цього, поповнюють вторинні резерви в міру того, як наближається термін їх погашення.

Застосування методу загального розподілу коштів має ряд недоліків. По-перше, в ньому акцент робиться на максимізацію високоліквідних коштів, які не дають необхідного рівня прибутковості, що в перспективі негативно позначиться на фінансовій стійкості банку. По-друге, не враховується терміновість депозитів різних видів: депозити до запитання призначені для розрахунків, а ощадні та строкові депозити розміщуються для отримання доходу і мають певні терміни зберігання.

Загальний метод розміщення коштів вважається ризикованим. Застосовують його в основному великі банки, які мають у своєму розпорядженні значні ресурси і фінансовою стійкістю і, виходячи з цього, можуть не дотримуватися терміновість вкладів.

Метод розподілу активів (конверсії коштів) базується на тому, що обсяг необхідних банку ліквідних коштів залежить від джерел залучення фондів, а не термінів. У застосуванні цього методу використовується розмежування джерел коштів у координації з нормами обов'язкових резервів і швидкістю їх обігу.

Наприклад, вклади до запитання вимагають більш високої норми обов'язкових резервів у порівнянні з ощадними і терміновими вкладками. При цьому швидкість їх оборотності також вище. Тому кошти за вкладками до запитання повинні поміщатися переважно в первинні і вторинні резерви, рідше — в інвестиції.

Метод розподілу активів створить всередині самого банку кілька "центрів ліквідності — прибутковості", які використовуються для розміщення коштів, залучених банком з різних джерел. Такі центри в банківській практиці отримали назву "банки всередині банку". У банку ніби існують "банк ощадних вкладів", "банк основного капіталу", "банк вкладів до запитання". Визна-

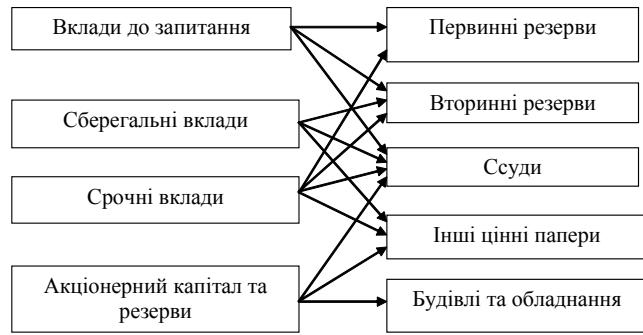

Рис. 3. Метод розподілу активів

чивши, які кошти на їхню прибутковості і ліквідності включаються до відповідних "банкам", керівництво цього комерційного банку встановлює порядок їх розміщення. При цьому важливо, що розміщення коштів з певного "банку" відбувається незалежно від інших "банків" (рис. 3).

До переваг такого методу слід віднести те, що при його застосуванні спостерігається координація термінів між вкладками і їх вкладеннями в активи, а також збільшуються додаткові вкладення в позики та інвестиції, що веде до підвищення прибутку. Метод дозволяє усунути надлишок ліквідних активів, які протистоять ощадним і строковим вкладкам, а також основному капіталу.

Поряд з цим у даного методу є і окремі недоліки. По-перше, відсутній тісний зв'язок між окремими групами вкладів і загальною сумою вкладів. По-друге, існує незалежність джерел коштів від шляхів їх використання, бо одні й ті ж клієнти вкладають і займають у банку, якщо банки до цього прагнуть. Крім того, при використанні цього методу банки виходять з середнього, а не з граничного рівня ліквідності.

У банківській практиці застосовується також науковий метод управління активами, основу якого становить використання так званої цільової функції. Банк розраховує вкладення своїх ресурсів, застосовуючи наступну формулу:

$$P(n) = 0,02x_1 + 0,03x_2 + 0,05x_3 + 0,06x_6 + 0,08x_5 + 0,09x_6,$$

де P — прибуток; x — xb — суми інвестування за

державними короткостроковими облігаціями, державним довгостроковими облігаціями, комерційних позичках, терміновим позиках, споживчим кредитом, іпотечним кредитом; 2, 3, 5, 6, 8, 9 — відсотки, відповідні цим видам інвестування.

Використання цього методу орієнтоване на максимізацію прибутку. Науковий метод виходить з припущення, що при будь-якому рівні ризику, який не пов'язаний з інвестуванням, банк вкладає кошти, виходячи з максимальних в певному періоді процентних ставок (у цьому випадку це 8 і 9%). Однак банк повинен дотримуватися норм регулювання з боку центрального банку, враховувати вимоги ризик-менеджменту і запити інших клієнтів.

У зв'язку з цим банк не вкладає всі свої кошти в активи, де потенційно можливі найвищі доходи (проценти), а розподіляє їх але кількома напрямками. Але значну частину своїх ресурсів він помістить гуда, де є можливість отримання більш високих доходів. Такі дії повинні забезпечити йому достатній прибуток при підтримці ліквідності на необхідному рівні.

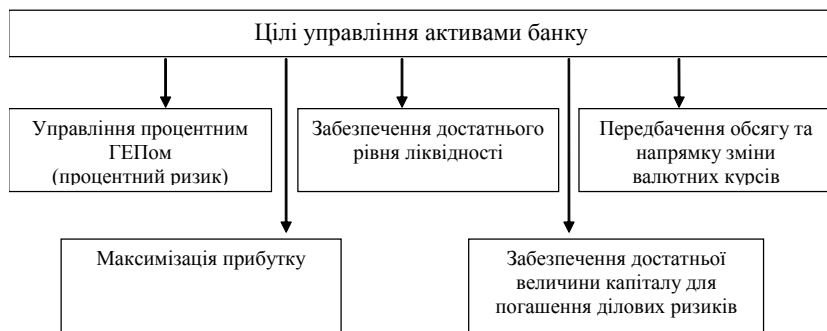

Рис. 4. Цілі управління активами банку

Нині всі три методи управління активами використовуються в світовій банківській практиці. Застосування кожного методу обумовлено економічною кон'юктурою і положенням банку на ринку. При цьому зауважимо, що найбільш ефективним є метод управління активами на основі цільової функції.

У процесі управління активами перед менеджментом банку ставляться конкретні цілі. При цьому визначаються довгострокові завдання, шляхи розвитку банку, а також комплекс заходів щодо їх реалізації. Цілі визначають вихідні підходи до розвитку банку. Банк має орієнтуватись на таку діяльність, яка приносить йому прибуток. На основі досліджень літературних джерел можна виділити такі цільові орієнтири управління активами банку (рис. 4).

Таким чином, ключовими моментами, які вимагають прийняття рішень у процесі управління активами і пасивами є ліквідність, чутливість процентних ставок та ціноутворення для максимізації прибутку. Всі ці аспекти взаємопов'язані.

Отже, основними результуючими характеристиками, які впливають на фінансову стійкість кожного комерційного банку є:

- ліквідність і платоспроможність;
- зростання прибутку;
- мінімізація ризиків.

Як вже було зазначено, саме ці аспекти є цілями управління активами банку. Тобто в процесі ефективного управління активами банку забезпечується його фінансова стійкість через вплив на ліквідність та ризики. Зв'язок між поняттями "управління активами банку" та "фінансова стійкість банку" про-

ілюструємо на рисунку 5. На відміну від Литвинюк О.В., який вбачає, що забезпечення фінансової стійкості відноситься до основних завдань процесу управління активами і пасивами банку [7, с. 228], ми вважаємо, що ефективне управління активами виступає основою для забезпечення фінансової стійкості. А саме забезпечення фінансової стійкості будь-якого банку є завданням фінансового менеджменту.

Отже, ефективне управління ризиками в процесі інтегрованого управління активами є невідкладним та безпосередньо формує базу для виконання інших поставлених цілей, в тому числі і для забезпечення фінансової стійкості банку. Інтегроване управління активами включає управління тільки тими видами ризиків, які безпосередньо пов'язані із активами банку та маніпуляціями із їх структурою, тобто процентним, валютним ризиками та ризиком ліквідності. Отже, ефективне управління ризиками є невід'ємним завданням управління активами, без виконання якого неможливе функціонування банку. При цьому управління цими ризиками є необхідною умовою, що формує підґрунтя для стійкого фінансового стану будь-якого банку, але є не достатнім для забезпечення фінансової стійкості. Оскі-

ільки для стабільного функціонування банку є необхідним управління всіма ризиками банку через роботу ефективної системи ризик-менеджменту. В першу чергу це стосується кредитного та операційного ризиків.

Ефективне управління ліквідністю є однією з найважливіших проблем у діяльності кожного комерційного банку. Особливо актуальна вона для українських банків, адже об'єктивні економічні умови — банківська криза, нестабільна ресурсна база, масовий відтік депозитів, нестабільна ситуація з валютним курсом національної грошової одиниці, обмежений кредитно-інвестиційний ринок надзвичайно ускладнюють завдання ефективного управління ліквідністю.

Динаміку основних активів банківської системи України представлено в таблиці 1.

Як бачимо, порівняно з 2014 роком у 2015 році спостерігаємо

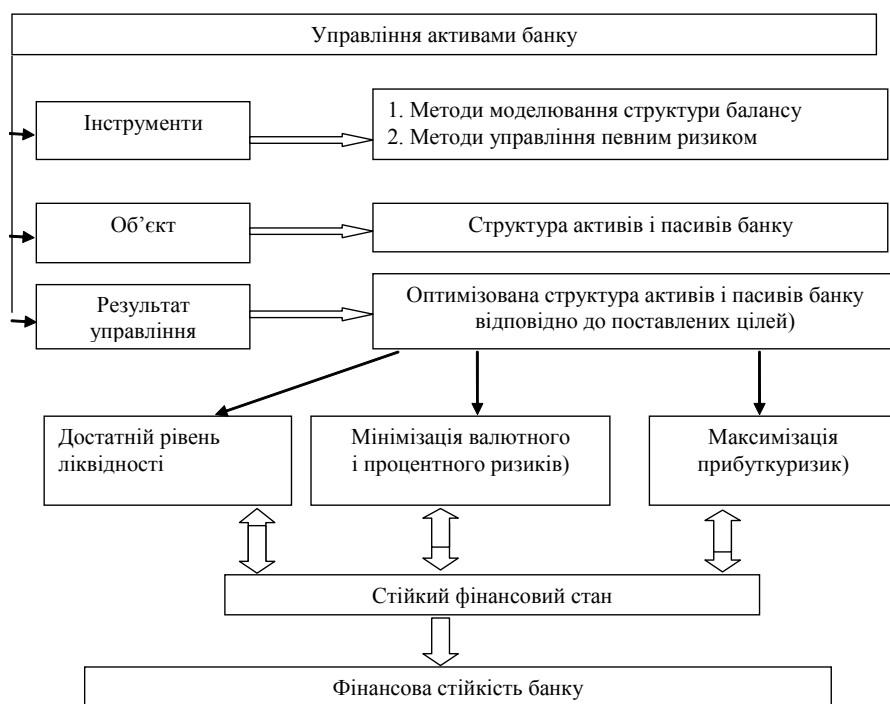

Рис. 5. Взаємозв'язок фінансової стійкості банку із процесом управління активами

Таблиця 1. Динаміка активів БСУ, млрд грн

Показник/ дата	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017
Чисті активи	1278,10	1316,85	1254,39	1256,30
Кредитний портфель	911,40	1006,36	965,09	1005,92
Вкладення в цінні папери	138,29	168,93	198,84	332,27
В т.ч. ОВДП	81,05	93,43	81,58	255,47
Високоліквідні активи	152,90	155,64	191,26	199,50
Офіційний валютний курс UAH/USD, грн	7,99	15,77	24,00	27,19
Середня відсоткова ставка за кредитами в національній валюті, %	17,20	18,80	21,47	17,70
Середня відсоткова ставка за кредитами в іноземній валюті, %	8,20	8,30	6,88	8,20

процес зростання чистих активів і кредитного портфелю. А вже за підсумками 2015 року чисті активи банківської системи України вже скоротилися на 4,7% (62,46 млн грн). Водночас станом на 01.01.2017 року чисті активи не суттєво, але збільшилися.

Одним з ключових чинників коливання обсягу активів банківської системи в досліджуваному періоді виступає динаміка курсу національної валюти, поряд із виведенням частини комерційних банків з ринку, рухом клієнтських коштів та скорочення кредитних портфелів (див. рис. 6).

Високий вплив на коливання курсу національної валюти на обсяг активів БСУ пояснюється значною часткою активів в іноземній валюті в загальному обсязі (41,8% станом на початок 2017 року).

Порівняно з 2015 роком обсяг клієнтського кредитного портфелю скоротився майже на 13% (149,45 млрд грн), однак порівняно з 2016 роком станом на 01.01.2017 року — збільшився.

Скорочення загального обсягу кредитного портфелю відбувалося внаслідок зменшення протягом року суми кредитів, наданих фізичним особам. Курсові різниці також виступають вагомим чинником коливання сукупного обсягу кредитного портфелю протягом року, оскільки близько половини виданих кредитів номіновані в іноземній валюті.

Для забезпечення якості активів банку і зниження ризиковості в діяльності банківських установ необхідно дотримуватись основних принципів: не направляти всі ресурси в однотипні операції або обмеженій кількості клієнтів; забезпечувати збалансованість між обсягами і строками залучених коштів та обсягами і строками розміщених коштів; використовувати значну частку короткострокових вкладень в активні операції, тому що у банку завжди залишається певний "осадок" грошових коштів для щоденних виплат.

Банківська структура — це віддзеркалення реального стану економічного розвитку країни, і, якби капіталізація зростала вищими темпами, то перед банками відкривалися б ширші можливості з розширення обсягу активних операцій.

Одним з основних елементів структури управління банком є система планування, яка включає системи стратегічного та оперативного планування, і зокрема планування активних операцій банку. Система стратегічного планування активних банківських операцій має обґрунтувати план майбутньої діяльності банку і включати розробку таких питань:

— аналіз ринкових пріоритетів, які визначають напрямки розміщення ресурсів;

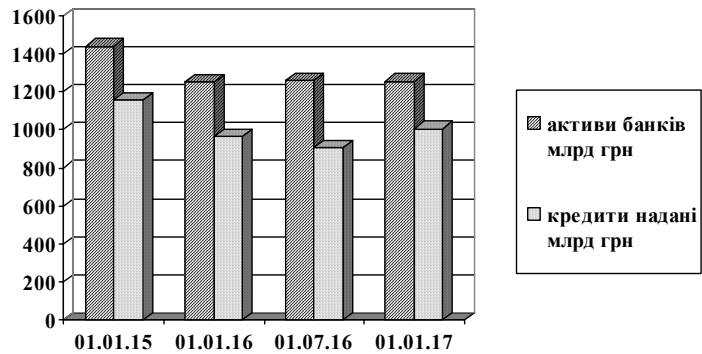

Рис. 6. Динаміка Активів БСУ

— аналіз наслідків вибору ринкових пріоритетів пріоритетів;

— необхідні зміни для реалізації ринкових можливостей;

— аналіз умов, у яких буде функціонувати банк;

— оцінка ефекту, який планується одержати в результаті реалізації ринкових можливостей.

Нині планування розмірів активів є одним із стратегічних завдань банку, тому виділимо ряд чинників, від яких залежить збільшення активів. Планування зростання активів у короткостроковій перспективі залежить перш за все від внутрішніх умов функціонування банківської установи, оскільки джерелом збільшення активів є нерозподілений прибуток. На думку І.В. Ларіонової [5, с. 86], формула для визначення стабільного зростання активів у короткостроковому періоді має такий вигляд:

$$G = ROE \times (1 - DR),$$

де G — рівень зростання активів банку;

ROE — рентабельність капіталу;

DR — коефіцієнт виплати дивідендів.

Якщо приріст капіталу відбувається за рахунок внутрішнього джерела вказана залежність може бути виражена і в іншій формулі:

$$G = \frac{ROA \times (1 - DR)}{(EQ / TA) - ROA \times (1 - DR)},$$

де TA — сумарні активи банку;

EQ — акціонерний капітал;

ROA — рентабельність активів.

У довгостроковій перспективі зростання активів залежить як від внутрішніх, так і від зовнішніх чинників. Він можливий за рахунок: збільшення нерозподіленого прибутку, емісії акцій, зміни структури пасивів банку. Якщо банк припускає поповнювати свій власний капітал за рахунок зовнішніх джерел, то формула приросту активів прийме такий вигляд:

$$G = \frac{ROA \times (1 - DR) + EC / TA}{(EQ / TA) - ROA \times (1 - DR)},$$

де ЕС — приріст капіталу в абсолютному виразі за рахунок зовнішнього джерела.

При дослідженні активів банку слід визначити, що істотного зростання активів можна досягти тільки впродовж певного короткого проміжку часу (як правило, за один рік). Після цього, якщо всі умови для зростання залишаються на тому ж рівні, значення темпу приросту активів знижується. У процесі моделювання зростання активів банку доцільно враховувати такі чинники: рентабельність капіталу і нерозподілений прибуток.

Оцінка цих показників дозволяє ухвалювати управлінські рішення відносно:

- структури залучених та інвестованих коштів;
- масштабів діяльності банку;
- контролю за операційними витратами;
- встановлення цін на банківські продукти й послуги;
- способів мінімізації податкових відрахувань банку.

Таким чином, приріст активів банку залежить від ефективності управління податками, контролю за витратами, управління активами, управління ресурсами, дивідендної політики.

У моделюванні зростання активів додатково доцільно враховувати ефект масштабу та ефект розмаху діяльності. Ефект масштабу буває тоді, коли подвоєння обсягу послуг банку призводить до менш ніж подвійного зростання витрат банку. Це зумовлено більш високою ефективністю використання його ресурсів при наданні одних і тих самих послуг. Ефект розмаху діяльності означає, що банк має можливість знижувати операційні витрати внаслідок більш ефективного використання деяких ресурсів.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи проведений аналіз можемо зробити такі висновки:

1. З огляду на посилення процесів концентрації у банківській системі збільшення обсягів активів є стратегічним завданням при плануванні активних банківських операцій. Приріст активів банківської установи залежить від ефективності: управління податками, контролю за витратами, управління активами, управління ресурсами, дивідендної політики. Якщо один з чотирьох показників починає знижуватися, менеджменту необхідно провести аналіз ефективності організації роботи в цій області.

2. Додатково в моделюванні зростання активів доцільно враховувати ефект масштабу та ефект розмаху діяльності.

3. Подальший розвиток активних операцій банків (перш за все кредитної діяльності), до якого їх підштовхує зростання ВВП, може бути обмежений недостатністю капіталу. Щоб зарадити ситуацію необхідно використовувати різноманітні джерела поповнення капіталу.

Література:

1. Колодізев О.М., Чмутова І.М., Губарева І.О. Фінансовий менеджмент у банках: концептуальні засади, методологія прийняття рішень у банківській сфері. — Х.: ВД "ІНЖЕК", 2004. — 250 с.

2. Прозоров Ю. Концентрація банківської системи України: подальші перспективи // Вісник НБУ. — 2007. — № 1. — С. 54—56.

3. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку. — К.: КНЕУ, 2004. — 280 с.

4. Сало І.В., Криклій О.А. Фінансовий менеджмент банку. — Суми: ВТД "Університетська книга", 2007. — 314 с.

5. Ларионова І.В. Управление активами и пассивами в коммерческом банке. — М.: Издательство "Консалтбанкир", 2003. — 272 с.

6. Роуз П.С. Банковский менеджмент. — М.: Дело, 1997. — 768 с.

7. Литвинюк О.В. Необхідність формування сучасного механізму управління активами та пасивами банківських установ / О.В. Литвинюк // Вісник Одеського національного університету. Економіка. — 2013. — Т. 18, Вип. 1 (1). — С. 226—229.

8. "РЮРИК" Національне рейтингове агентство. Аналітичний огляд Банківської системи України за I квартал 2015 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: rurik.com.ua/documents/.../bank_system_1_kv_2015.pdf

9. "РЮРИК" Національне рейтингове агентство. Аналітичний огляд Банківської системи України за результатами 2016 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: rurik.com.ua/documents/.../bank_system_4_kv_2016.pdf

References:

1. Kolodizev, A.N. Chmutova, I.M. Gubareva, I.A. (2004), "Financial management in banks: conceptual bases, methodology of decision-making in the banking sector", *Finansovyy menedzhment u bankakh: kontseptual'ni zasady, metodolohiya pryunyattya rishen' u bankiv's'kiy sferi*, p. 250

2. Prozorov, Yu. (2007), "Concentration of the banking system of Ukraine: further perspectives", *Bulletin of the National Bank of Ukraine*, vol. 1, pp. 54—56.

3. Primostka, L.O. (2004), *Finansovyy menedzhment banku [Financial management of the bank]*, KNEU, Kyiv, Ukraine.

4. Salo, I.V. Krikliy, A.A. (2007), "Financial management of the bank" *"University Book"*, p. 314.

5. Larionova, I.V. (2003), *Upravleniye aktivami i passivami v kommercheskom banke. [Management of assets and liabilities in a commercial bank]*, Publishing house "Consultantbanker", Moscow, Russia.

6. Rose, P.S. (1997), "Banking management", *Bankovskiy menedzhment*, p. 768.

7. Litvinyuk, A.V. (2013), "Necessity of forming a modern mechanism for managing assets and liabilities of banking institutions". *Bulletin of the Odessa national university. Economy*. vol. 1, pp. 226—229.

8. National Rating Agency (2015), "Analytical review of the Ukrainian banking system for the first quarter of 2015" available at: rurik.com.ua/documents/.../bank_system_4_kv_2016.pdf (Accessed 5 November 2017).

9. National Rating Agency (2017), "Analytichnyy review of the banking system of Ukraine on the results of 2016" available at: rurik.com.ua/documents/.../bank_system_4_kv_2016.pdf (Accessed 5 November 2017).

Стаття надійшла до редакції 23.11.2017 р.